

วารสาร

การพยาบาล การสาธารณสุข และการศึกษา

Nursing Public Health and Education Journal

ปีที่ 19 ฉบับที่ 2 พฤษภาคม - สิงหาคม 2561 ISSN 0859-3949

แนวทางการพัฒนาเด็กปฐมวัย อายุ 1 เดือน ถึง 2 ปี

* เดชา ทำดี, จุฑามาศ โชติบาง, เนตรทอง นามพรม, อุษณีย์ จันทะเวช, พิชรี วรกิจพูนผล

การพยาบาลแบบการจัดการรายกรณีกลุ่มเสี่ยงโรคเบาหวานชนิดที่ 2 ในชุมชน

* อภิชาติ ใจใหม่, กฤตพัทธ์ สิกฝน

ประสบการณ์ของพยาบาลในการหยาเครื่องช่วยหายใจของผู้ป่วยวิกฤต

* ขวัญฤทัย พันธุ์, ทักษิณา ชัยวรรัตน์

การออกกำลังกายเพื่อควบคุมระดับน้ำตาลในเลือดของผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 2 ในประเทศไทย: การสังเคราะห์งานวิจัยอย่างเป็นระบบ

* ชลลดา ดิยะวิสุทธิ, ศิริพรพิมล ชัยสา, อัศนี วันชัย, ชลธิมา ปิ่นสกุล

ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ในการรับทราบยาต้านการแข็งตัวของเลือด การสนับสนุนทางสังคมกับพฤติกรรม
การจัดการตนเองของผู้ป่วยภาวะหัวใจเต้นผิดจังหวะแบบสั้นพรีที่รับประทานยาต้านการแข็งตัวของเลือด

* พรพรรณ ไพศาลทักษิณ, อภิชาติ คำเงิน, จันทรีจิรา ยานะชัย, ณัฐติมาภรณ์ เคนทงษ์

โปรแกรมการพัฒนาทักษะผู้ดูแลผู้ป่วยมะเร็งระยะสุดท้าย

* ชลียา วามะสุน, นุสรา ประเสริฐศรี

การพัฒนาการดูแลแบบประคับประคองผู้ป่วยมะเร็งระยะท้ายแบบบูรณาการไร้รอยต่อ โรงพยาบาลศรีสะเกษ

* มัทนา จิระกังวาน, ศิริรัตน์ จันตรี

ปัจจัยที่มีผลต่อการปลดการชักในผู้ป่วยโรคลมชักดื้อยา

* จินนัชชา สมสิทธิ์, ชุติศักดิ์ ลิ้มพิทย, อติมา วัฒนวิจิตรกุล

ปัจจัยคัดสรรที่สัมพันธ์กับภาวะซึมเศร้าของผู้สูงอายุโรคเรื้อรังในชุมชน

* อรัญญา นามวงศ์, เอกพันธ์ คัมภีระ, คอย ละอองอ่อน, วิชรี ไชยจันดี

ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการแย่งแรงแรงในชีวิตของนักศึกษาวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนี พะเยา

* นันทิกา อนันต์ชัยพัทธนา, ดลฤดี เพชรขว้าง, สุทธิณี มหามิตร วงศ์แสน, เกศินี การสมพจน์

รูปแบบการจัดการสุขภาพของผู้สูงอายุเชิงพหุบูรณาการ: กรณีศึกษาเทศบาลตำบลบ้านต๋อม จังหวัดพะเยา

* สมศรี สัจจะสกุลรัตน์, เทพประวิณ จันทร์แรง, พระครูพิพิธ สุตาทร

ผลของโปรแกรมการจัดการด้านการยศาสตร์ต่อการแก้ไขอาการปวดเมื่อยกล้ามเนื้อจากการทำงาน
ของกลุ่มสตรีปักผ้าชาวไทยภูเขา อำเภอปอง จังหวัดพะเยา

* ณัฐพล ทนุติ, น้ำเงิน จันทรมณี, บุญลือ ฉิมบ้านไร่

การพัฒนาโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุปัจจัยที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคมของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

* ณัฐกฤตา งานมฤทธิ

แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางการศึกษาและการบริหารงานวิชาการที่ส่งเสริมประสิทธิผลของโรงเรียนประถมศึกษา
ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

* พระจันทอง จันทโชติ, อุทัย ภิรมย์รัตน์

การรับรู้และพฤติกรรมเกี่ยวกับการจัดการขยะของนักศึกษาวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนี พะเยา

* ทักษิณา ชัยวรรัตน์, จรรยา แก้วใจบุญ, วรณิภา เวียงคำ

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการจำหน่ายเครื่องตีแอลกอฮอล์ให้เยาวชนของผู้ประกอบการร้านค้าโดยรอบสถานศึกษา
ในจังหวัดอุดรธานี

* พงษ์ศักดิ์ อ้นมอย

วารสารการพยาบาล การสาธารณสุขและการศึกษา วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนี พะเยา

ปีที่ 19 ฉบับที่ 2 พฤษภาคม – สิงหาคม 2561 ISSN 0859-3949

วัตถุประสงค์

เพื่อส่งเสริมและเผยแพร่ผลงานวิชาการในรูปแบบรายงานวิจัย (Research Article) และบทความปริทัศน์ (Review Article) สาขาการพยาบาล การสาธารณสุขและการศึกษา

กำหนดการออกวารสาร

ทุกๆ 4 เดือน (ปีละ 3 ฉบับ)

มกราคม – เมษายน

พฤษภาคม – สิงหาคม

กันยายน – ธันวาคม

เจ้าของ

วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนี พะเยา

312 หมู่ 11 ต.บ้านต้อม อ.เมือง จ.พะเยา 56000

โทรศัพท์ 0-5443-1779 โทรสาร 0-5443-1889

ที่ปรึกษา

ศาสตราจารย์ ดร.เวทิน นพนิตย์

ผู้อำนวยการ Professional Associates of Thailand

ดร.ธานี กล่อมใจ

ผู้อำนวยการวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนี พะเยา

บรรณาธิการ

ดร.ทักษิภา ชัชรรัตน์

ผู้ช่วยบรรณาธิการ

ดร.กฤตพัทธ์ ฝึกฝน ดร.ปรีศนีย์ สมบัติ

เลขานุการ

อาจารย์จรรยา แก้วใจบุญ

อาจารย์สมศรี ทาทาน

อาจารย์อัมพร ยานะ

อาจารย์วรัญญากร โนใจ

อาจารย์ฐิติพร เรือนกุล

นายเอกชัย หมั่นขัติย์

กองบรรณาธิการ

รองศาสตราจารย์ ดร.อุทัย ภิรมย์รัตน์

มหาวิทยาลัยการจัดการและเทคโนโลยีอีสเทิร์น

รองศาสตราจารย์ ดร.ประวิทย์ เอรารวรรณ์

รองเลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

รองศาสตราจารย์ ดร.สุดาร์ตน์ สิทธิสมบัติ

มหาวิทยาลัยเนชั่น

รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล นธการกิจกุล

คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เดชา ทำดี

คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นฤมล สิงห์ตง

สำนักวิชาพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัย

เทคโนโลยีสุรนารี

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมานจิต ภิรมย์รัตน์

ผู้อำนวยการหลักสูตรศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต

มหาวิทยาลัยการจัดการและเทคโนโลยีอีสเทิร์น

ดร.บรรจง ไชยรินคำ

มหาวิทยาลัยพะเยา

ดร.ประจวบ แผลมหลัก

คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา

ดร.สุภาภรณ์ อุดมลักษณ์

มหาวิทยาลัยเนชั่น

ดร.นุสรุา ประเสริฐศรี

วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนี สรรพสิทธิประสงค์

ดร.สุชาดา อินทรกำแหง ณ ราชสีมา

วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนี สวรรค์ประชารักษ์

นครสวรรค์

ดร.ดาราวรรณ รองเมือง

วิทยาลัยพยาบาลพระปกเกล้า จันทบุรี

ดร.ดลนภา หงส์ทอง

วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนี พะเยา

สารบัญ

	หน้า
• แนวทางการพัฒนาเด็กปฐมวัย อายุ 1 เดือน ถึง 2 ปี	3
• การพยาบาลแบบการจัดการรายกรณีกลุ่มเสี่ยงโรคเบาหวานชนิดที่ 2 ในชุมชน	17
• ประสบการณ์ของพยาบาลในการหยาเครื่องช่วยหายใจของผู้ป่วยวิกฤต	29
• การออกกำลังกายเพื่อควบคุมระดับน้ำตาลในเลือดของผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 2 ในประเทศไทย : การสังเคราะห์งานวิจัยอย่างเป็นระบบ	39
• ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ในการรับประทานยาต้านการแข็งตัวของเลือด การสนับสนุนทางสังคม กับพฤติกรรมการจัดการตนเองของผู้ป่วยภาวะหัวใจเต้นผิดจังหวะแบบสั่นพริ้วที่ได้รับการรักษาต้านการแข็งตัวของเลือด	49
• โปรแกรมการพัฒนาทักษะผู้ดูแลผู้ป่วยมะเร็งระยะสุดท้าย	60
• การพัฒนาการดูแลแบบประคับประคองผู้ป่วยมะเร็งระยะสุดท้ายแบบบูรณาการไร้รอยต่อ โรงพยาบาลศรีสะเกษ	70
• ปัจจัยที่มีผลต่อการปลดการชักในผู้ป่วยโรคลมชักตื้อยา	84
• ปัจจัยคัดสรรที่สัมพันธ์กับภาวะซึมเศร้าของผู้สูงอายุโรคเรื้อรังในชุมชน	94
• ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการแข่งแกร่งในชีวิตของนักศึกษาวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี พะเยา	106
• รูปแบบการจัดการสุขภาพของผู้สูงอายุเชิงพุทธบูรณาการ : กรณีศึกษาเทศบาลตำบลบ้านต๋อม จังหวัดพะเยา	120
• ผลของโปรแกรมการจัดการด้านการยศาสตร์ต่อการแก้ไขอาการปวดเมื่อยกล้ามเนื้อจากการทำงานของกลุ่มสตรีปักผ้าชาวไทยภูเขา อำเภอปง จังหวัดพะเยา	133
• การพัฒนาโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุปัจจัยที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคมของนิสิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา	144
• แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางการศึกษาและการบริหารงานวิชาการที่ส่งเสริมประสิทธิผล ของโรงเรียนประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	157
• การรับรู้และพฤติกรรมเกี่ยวกับการจัดการขยะของนักศึกษาวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี พะเยา	168
• ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ให้เยาวชนของผู้ประกอบการร้านค้า โดยรอบสถานศึกษาในจังหวัดอุดรธานี	180

ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความแข็งแกร่งในชีวิตของนักศึกษา วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี พะเยา

นันทิกา อนันต์ชัยพัทธนา

ดลฤดี เพชรขว้าง

สุทธิณี มหามิตร วงศ์แสน

เกศินี การสมพจน์

วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี พะเยา

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนามีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความแข็งแกร่งในชีวิต ความสามารถในการเผชิญปัญหาและฝ่าฟันอุปสรรค สัมพันธภาพกับเพื่อน และบรรยากาศในครอบครัวของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิตวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี พะเยา 2) ศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความแข็งแกร่งในชีวิตของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิตวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี พะเยา ประชากรในการศึกษานี้ คือ นักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี พะเยา ชั้นปีที่ 1-4 ภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 408 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แบ่งออกเป็น 5 ส่วน คือ 1) แบบบันทึกข้อมูลทั่วไป 2) แบบสอบถามความแข็งแกร่งในชีวิต 3) แบบสอบถามความสามารถในการเผชิญปัญหาและฝ่าฟันอุปสรรค 4) แบบสอบถามสัมพันธภาพกับเพื่อน 5) แบบสอบถามบรรยากาศในครอบครัววิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนาและสถิติไครส์แคร์

ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษามีคะแนนเฉลี่ยความแข็งแกร่งในชีวิตมากกว่าค่าเฉลี่ยร้อยละ 50.50 มีความสามารถในการเผชิญปัญหาและฝ่าฟันอุปสรรคอยู่ในระดับสูงร้อยละ 60.00 รองลงมาอยู่ในระดับปานกลางร้อยละ 25.00 ด้านสัมพันธภาพกับเพื่อนพบว่านักศึกษาส่วนใหญ่ร้อยละ 80.90 มีสัมพันธภาพกับเพื่อนอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาอยู่ในระดับดีร้อยละ 16.40 สำหรับบรรยากาศในครอบครัว พบว่านักศึกษาส่วนใหญ่ร้อยละ 73.80 มีบรรยากาศในครอบครัวอยู่ในระดับดี รองลงมาอยู่ในระดับปานกลางร้อยละ 24.00 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความแข็งแกร่งในชีวิตของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิตพบว่าความสามารถในการเผชิญปัญหาและฝ่าฟันอุปสรรค สัมพันธภาพกับเพื่อน และบรรยากาศในครอบครัวกับความแข็งแกร่งในชีวิตทุกตัวแปรมีความเกี่ยวข้องกับความแข็งแกร่งในชีวิตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) ผลจากการศึกษาครั้งนี้เป็นข้อมูลที่จะนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาแนวทางการเสริมสร้างความแข็งแกร่งในชีวิตของนักศึกษาพยาบาลต่อไป

คำสำคัญ : ปัจจัยที่เกี่ยวข้องความแข็งแกร่งในชีวิต นักศึกษา

Factors Related to Resilience in Nursing Students at Boromarajonani College of Nursing, Phayao

Nantika Ananchaipattana

Dolruedi Pechkwang

Suttinee Mahamitwongsan

Kesineee Kansompoj

Boromarajonani College of Nursing, Phayao

Abstract

This descriptive research aimed to explore 1) resilience, Adversity Quotient, relationships with friends, and family atmosphere, and 2) associations between resilience and the other variables among nursing students of Boromarajonani College of nursing, Phayao. The population were 408 undergraduate nursing students studying year 1- 4 in semester 1, academic year 2559. The research instruments composed of five parts 1) a demographic data questionnaire 2) Resilience questionnaire 3) Adversity Quotient questionnaire 4) Relationships with friends Questionnaire 5) Family Atmosphere Questionnaire. Data were analyzed using descriptive statistics and Chi-Square test.

The study found that 50.50 % of students had resilience scores higher than an average score. Majority (60.00%) had Adversity Quotient in high levels, and 25.00% had scores in moderate levels. Regarding relationships with friends, 80.90% had relationships with friends at moderate levels, and 16.40 % were in good levels. With respect to family atmospheres, 73.83% of students rated their family atmospheres at good levels, and 24.00 % perceived that their family atmospheres were in moderate levels. All variables were associated with resilience significantly at $p < 0.05$. Results from this study could be used to develop program to promote resilience among nursing students.

Keyword : Factors Related Resilience, Students

บทนำ

การศึกษาวิชาชีพพยาบาลนั้นนักศึกษาต้องมีการปรับตัวหลายประการ ทั้งการปรับตัวต่อช่วงวัยที่เปลี่ยนแปลงและการดำเนินชีวิตในวิทยาลัย นักศึกษาอยู่ในช่วงวัยของการเปลี่ยนจากวัยรุ่นสู่ผู้ใหญ่ซึ่งเป็นช่วงของการเรียนรู้ในหลาย ๆ ด้าน ไม่ใช่แค่วิชาการเพียงอย่างเดียวแต่ยังจะต้องเรียนรู้ถึงกระบวนการทำงานและการใช้ชีวิตร่วมกับผู้อื่นด้วย การใช้ชีวิตในวิทยาลัยต่างจากการใช้ชีวิตในโรงเรียน นักศึกษาต้องเผชิญกับเหตุการณ์ที่ก่อให้เกิดความยุ่งยากใจมากมาย เช่น รูปแบบการเรียนที่ยากขึ้น บรรยากาศที่แปลกใหม่ ในสถานที่เรียนใหม่ ความหลากหลายของวัฒนธรรม การมีสังคมเพื่อนใหม่ สัมพันธภาพกับเพื่อน เป็นต้น (อายุพร กัยวิทย์โกศล, สุทธามาศ อนุธาดูและพัชรินทร์ นินทจันทร์, 2558) นอกจากนี้นักศึกษายังต้องปรับตัวกับกับบุคคลในครอบครัว รวมถึงการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ในสังคมไทย ซึ่งล้วนส่งผลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อภาวะสุขภาพจิตของนักศึกษาทั้งสิ้น (พัชรินทร์ นินทจันทร์, พิศสมัย อรทัย, และพูลสุข เจนพานิชย์ วิสุทธิพันธ์, 2557) ซึ่งการที่นักศึกษาต้องเผชิญสถานการณ์ต่างๆ เหล่านี้นักศึกษาแต่ละคนก็จะมีความสามารถในการเผชิญปัญหาและฝ่าฟันอุปสรรคที่แตกต่างกัน และผลลัพธ์จากการจัดการนั้นก็แตกต่างกันไป บางคนอาจมีปัญหาสุขภาพ กายและจิต อันจะส่งผลให้ปัญหาต่างๆ ตามมา โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ในขณะที่บางคนสามารถยืนหยัดใช้พลังงาน และพลังใจในการต่อสู้ให้ตนเองผ่านพ้นจากสถานการณ์นั้น ๆ และเรียนรู้จากประสบการณ์ อันจะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงในทางบวก ซึ่งคุณสมบัติเหล่านี้เรียกว่า “ความแข็งแกร่งในชีวิต (Resilience)” (พัชรินทร์ นินทจันทร์, 2558)

ความแข็งแกร่งในชีวิต (Resilience) คือความสามารถของบุคคลที่จะยืนหยัดและนำพาชีวิตให้ผ่านพ้นภาวะวิกฤติไปได้ และเมื่อบุคคลเผชิญกับเหตุการณ์ที่ก่อให้เกิดความยุ่งยากใจบุคคลที่มีความแข็งแกร่งในชีวิตจะสามารถจัดการกับสถานการณ์นั้น ๆ (พัชรินทร์ นินทจันทร์, โสภณ แสงอ่อน, และทัศนาวรรีคุณ, 2555) ซึ่งความแข็งแกร่งในชีวิตเป็นความรู้สึกของตนเองที่มีความพร้อมใน 3 องค์ประกอบที่สำคัญคือ “ฉันมี.....” (I have) “ฉันเป็นคนที่.....” (I am) และ “ฉันสามารถที่จะ.....” (I can) โดยที่ “ฉันมี.....” ได้มาจากแหล่งสนับสนุนภายนอก “ฉันเป็นคนที่.....” เป็นความเข้มแข็งที่เกิดภายในบุคคล ส่วน “ฉันสามารถที่จะ.....” เป็นทักษะในการบริหารจัดการกับปัญหา และสัมพันธภาพระหว่างบุคคล (Grotberg, 1995) จากการศึกษาของ พัทธรินทร์ นินทจันทร์ และคณะ (2554) พบว่า เพศชายวัยรุ่นมีความแข็งแกร่งในชีวิตน้อยกว่าเพศหญิงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และยังพบว่าสถานะทางการเงินมีอิทธิพลทางบวกต่อความแข็งแกร่งในชีวิต รวมทั้งบรรยากาศในครอบครัวก็มีอิทธิพลทางบวกต่อความแข็งแกร่งในชีวิต

บรรยากาศในครอบครัวเป็นสภาพแวดล้อมที่มีความเกี่ยวข้องกับวัยรุ่นอย่างมากเนื่องจากครอบครัวเป็นสถาบันพื้นฐานที่ทำหน้าที่ในการวางรากฐานหล่อหลอมพฤติกรรมรวมทั้งลักษณะของครอบครัว คือกลุ่มบุคคลที่มีความสัมพันธ์กับอารมณ์และจิตใจ (ศิริรัตน์ คุปติวุฒิ, 2545) จากการศึกษาของพัชรินทร์ กระแสสัจย์ และคณะ (2554) พบว่าประเพณีครอบครัวและความผูกพันในครอบครัวมีความสัมพันธ์กับความเข้มแข็งทางใจ ความแข็งแกร่งในชีวิต สอดคล้องกับการศึกษาของ พัทธรินทร์ นินทจันทร์, พิศสมัย อรทัย, และพูลสุข เจนพานิชย์ วิสุทธิพันธ์ (2557) ที่พบว่าบรรยากาศในครอบครัวมีอิทธิพลทางตรงในทิศทางบวกที่ส่งผลไปถึงความแข็งแกร่งใน

ชีวิตและมีอิทธิพลทางอ้อมไปถึงปัญหาทางสุขภาพจิต โดยผ่านความแข็งแกร่งในชีวิตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือ นักศึกษาที่มีครอบครัวทะเลาะเบาะแว้งจะมีความแข็งแกร่งในชีวิตส่วนตัวและมีปัญหาสุขภาพจิตด้วย ในขณะที่นักศึกษาที่มีครอบครัวรักใคร่กลมเกลียวจะมีความแข็งแกร่งในชีวิตมากและมีสุขภาพจิตดี เมื่อพิจารณาบรรยากาศในครอบครัวพบว่ามีอิทธิพลทางอ้อมไปยังพฤติกรรมเสี่ยงโดยผ่านความแข็งแกร่งในชีวิต ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าวัยรุ่นที่มีบรรยากาศในครอบครัวดีจะมีความแข็งแกร่งในชีวิตสูงส่งผลให้มีพฤติกรรมเสี่ยงน้อย (พัชรินทร์ นินทจันทร์ และคณะ, 2554) บรรยากาศในครอบครัวมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความแข็งแกร่งในชีวิต วัยรุ่นที่มีบรรยากาศในครอบครัวดีจะมีแนวโน้มที่มีความแข็งแกร่งในชีวิตสูง (มะลิวรรณ วงษ์จันทร์, พัทธินันท์, โสภณแสงอ่อน, 2558)

ในส่วนความสามารถในการเผชิญปัญหาและการฝ่าฝืนอุปสรรคนั้น Stoltz (1997) ได้อธิบายความหมายของ Adversity Quotient หรือ AQ ไว้ว่า AQ หมายถึง ความอดทน ความพากเพียรและความสามารถในการผ่านพ้นความยากลำบากในชีวิตโดยไม่ล้มเลิก Stoltz เปรียบชีวิตมนุษย์เหมือนการไต่เขาการที่บุคคลจะประสบความสำเร็จ จำเป็นต้องมีความทรหด อดทนและมุ่งมั่น เพราะความสำเร็จเป็นสิ่งหรือระดับที่ต้องเคลื่อนไปข้างหน้าหรือสูงขึ้น แม้จะมีอุปสรรคเข้ามากีดขวางบ้าง ก็ต้องฝ่าฟันจนสู่ความสำเร็จ ทั้งนี้ Stoltz (2000) ได้อธิบายว่า AQ ประกอบด้วยลักษณะสำคัญ 4 มิติ คือ (1) การควบคุม (Control) หมายถึง ความสามารถในการควบคุมอุปสรรค สถานการณ์หรือปัญหาต่างๆ ให้ผ่านพ้นไปได้ (2) สาเหตุและความรับผิดชอบ (Origin-Ownership) หมายถึง ความสามารถในการวิเคราะห์สาเหตุและปัจจัยอื่นๆ ที่เป็นองค์ประกอบของปัญหาและผู้ใดควร

เป็นผู้รับผิดชอบ (3) ผลกระทบ (Reach) หมายถึง ความสามารถควบคุมอารมณ์ด้านลบและควบคุมผลกระทบที่เกิดความเสียหายต่อการดำเนินชีวิตได้อย่างไม่ย่อท้อ สามารถฝ่าฟันไปได้ และ (4) ความทนทานหรือความอดทน (Endurance) หมายถึง ความสามารถในการรับมือกับอุปสรรคต่างๆ มีกำลังใจที่เข้มแข็งในการเอาชนะอุปสรรค บุคคลที่มี AQ หรือความสามารถในการเอาชนะอุปสรรคมักจะมีลักษณะเชื่อมั่นในศักยภาพของตนเอง มองโลกในแง่ดี สามารถพลิกวิกฤติให้เป็นโอกาส อดทน มุ่งมั่น และมีมานะพยายาม กระตือรือร้นที่จะก้าวไปข้างหน้าโดยหาทางแก้ปัญหาและฝ่าฟันอุปสรรคต่างๆ

การศึกษาในวิทยาลัยสังกัดสถาบันพระบรมราชชนกนั้น นักศึกษาจะต้องอาศัยอยู่ในหอพักของวิทยาลัย ซึ่งการสร้างสัมพันธ์ภาพนั้นเกิดขึ้นตลอดเวลา บุคคลจะประสบความสำเร็จหรือล้มเหลวด้านต่างๆ ของชีวิตส่วนหนึ่งขึ้นอยู่กับความสัมพันธ์ภาพ บางคนแม้จะมีความรู้ดี ฐานะดี แต่มีการสื่อสารกับบุคคลอื่นในรูปแบบที่ไม่เหมาะสมนำมาสู่การเกิดสัมพันธ์ภาพที่ไม่ดีระหว่างกันก่อให้เกิดปัญหาในการดำรงชีวิต เกิดความอึดอัด ไม่สบายใจ ขาดความมั่นใจจึงหลบหลีกออกจากสังคมหรือประสบความล้มเหลวในชีวิตได้ (ศิริรัตน์ ผุดผ่อง, 2540; อายุพร กัยวิทย์โกศล, สุทธามาต อนุธาดูและพัชรินทร์ นินทจันทร์, 2558) สัมพันธภาพกับเพื่อนเป็นการรับรู้ความสัมพันธ์และพฤติกรรมของวัยรุ่นที่แสดงกับเพื่อนเพื่อให้เกิดความสัมพันธ์อันดีต่อกัน (Grotberg, 1999) พฤติกรรมดังกล่าวคือการแสดงออกของบุคคลในการมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นด้วยความรักใคร่ ความสนิทสนมกลมเกลียว ความเข้าใจอันดีต่อกันและให้ความช่วยเหลือสนับสนุนผู้อื่นเท่าที่จะทำได้ รวมถึงพฤติกรรมบุคคลที่แสดงออกถึงการมีความอดทนที่จะอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นและการเปลี่ยนแปลงจากการพึ่งพาตนเองไปสู่การพึ่งพาซึ่งกัน

และกัน โดยที่มึความอดทนที่จะอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นได้แก่ การสามารถยอมรับความแตกต่างของบุคคลอื่นได้และการมี ใจกว้าง ส่วนการเปลี่ยนแปลงจากการพึ่งพาตนเองไปสู่การพึ่งพาซึ่งกันและกัน ได้แก่ การไว้วางใจกัน การให้ความช่วยเหลือสนับสนุน การให้และการรับ (Chickering , Linda Reisser, 1969) พฤติกรรมที่วัยรุ่นแสดงออกเป็นการคบเพื่อนทั้งเพศเดียวกันและเพื่อนต่างเพศ โดยพิจารณาจากการใช้วาจา กริยาท่าทาง การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน การทำงานร่วมกันและการยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล (สมพงษ์ จินดารุ่งเรืองรัตน์, 2546) สรุปได้ว่าสัมพันธภาพกับเพื่อน หมายถึง พฤติกรรมของบุคคลที่แสดงออกต่อเพื่อนเพื่อก่อเกิดความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันผ่านการให้ความช่วยเหลือ การสนับสนุน การให้กำลังใจ การยอมรับในความแตกต่างระหว่างบุคคลและการยอมรับในความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ดังนั้น การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการเผชิญปัญหาและฝ่าฟันอุปสรรค สัมพันธภาพกับเพื่อน และบรรยากาศในครอบครัวกับความแข็งแกร่งในชีวิตจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากผลที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้จะเป็นข้อมูลพื้นฐานสำคัญที่จะนำไปใช้ในการพัฒนาโปรแกรมการเสริมสร้างความแข็งแกร่งในชีวิตสำหรับนักศึกษาพยาบาลอันจะส่งผลให้นักศึกษาสามารถปรับตัวให้ เข้ากับสิ่งแวดล้อมได้อย่างมีความสุข เรียนรู้ได้เต็มตามศักยภาพ สำเร็จการศึกษาเป็นบุคคลที่มีคุณภาพของสังคมต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความแข็งแกร่งในชีวิต ความสามารถในการเผชิญปัญหาและฝ่าฟันอุปสรรค สัมพันธภาพกับเพื่อน และบรรยากาศในครอบครัวของ

นักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิตวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี พะเยา

2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความแข็งแกร่งในชีวิตของนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี พะเยา

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) ประชากรคือนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี พะเยา ชั้นปีที่ 1-4 ภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2559 (ระหว่างเดือนสิงหาคม ถึงเดือนกันยายน พ.ศ. 2559) จำนวน 408 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบบันทึกข้อมูลทั่วไป ประกอบด้วย ข้อมูลของเพศ อายุ น้ำหนัก ส่วนสูง ระดับชั้นปีที่กำลังศึกษา หลักสูตร ผลการเรียนที่มา ศาสนา แหล่งที่มาของเงินค่าใช้จ่าย ความเพียงพอของเงินที่ได้รับ การได้รับทุนการศึกษา การขอยืมเงินจากรัฐบาลเพื่อการศึกษา สถานภาพสมรสของบิดามารดา บรรยากาศในครอบครัว และความรู้สึกลงในช่วง 12 เดือนที่ผ่านมา

2. แบบสอบถามความแข็งแกร่งในชีวิต พัฒนาโดยพัชรินทร์ นินทจันทร์และคณะ (2555) ตามแนวคิดของกร็อทเบิร์ก (Grotberg, 1995) จำนวน 28 ข้อ มี 3 องค์ประกอบ คือ 1) I have (ฉันมี...) I am (ฉันเป็นคนที่....) และ 3) I can (ฉันสามารถที่จะ...) คำตอบเป็นแบบประมาณค่า 5 ระดับ ตั้งแต่ 1-5 คะแนน คะแนนรวมมีค่าตั้งแต่ 28-140 คะแนน คะแนนสูงแสดงว่ามีความแข็งแกร่งในชีวิตมาก จากการนำประเมินนี้ไปหาความเชื่อมั่นในวัยรุ่นซึ่งมีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน ได้ค่าสัมประสิทธิ์ของแอลฟาของครอนบาคเท่ากับ .89

3. แบบสอบถามความสามารถในการเผชิญปัญหาและฝ่าฟันอุปสรรค เป็นแบบสอบถามที่ท้าวตีเหมทานนท์ปรับมาจากแบบทดสอบความสามารถในการเผชิญปัญหาและฝ่าฟันอุปสรรคของ ศรีณพร คันธรส (2552) ที่ใช้ในการศึกษาเรื่องผลของการอบรมเลี้ยงดูที่มีต่อความสามารถในการเผชิญปัญหาและฝ่าฟันอุปสรรคของนักศึกษาเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ซึ่งศรีณพร คันธรส ได้ปรับมาจากแบบทดสอบความสามารถในการเผชิญปัญหาและฝ่าฟันอุปสรรค (The Adversity Response Profile) ของ Paul G. Stoltz ที่แปลโดย ธีระศักดิ์ กำปรรณารักษ์ (2551) ทั้งนี้เพื่อให้เหมาะสมกับบริบทของกลุ่มตัวอย่างการวิจัย เป็นแบบวัดที่กำหนดสถานการณ์ให้ตอบจำนวน 20 สถานการณ์ และในแต่ละสถานการณ์จะมีข้อความที่สัมพันธ์กัน 2 ข้อ รวมเป็นจำนวน 40 ข้อ ในแต่ละข้อความมีระดับคะแนนอยู่ 5 ระดับ ให้ผู้ตอบเลือกตอบเพียงระดับเดียว

4. แบบสอบถามสัมพันธภาพกับเพื่อนของ จริยกุล ตรีสุวรรณ (2542) จำนวน 23 ข้อ แบ่งออกเป็น 6 ด้าน ได้แก่ 1) การให้ความช่วยเหลือ สนับสนุนเมื่อเพื่อนต้องการความช่วยเหลือ 2) รู้จัก การให้และการรับ 3) รู้จักเคารพในสิทธิของผู้อื่น 4) สนใจในความรู้สึกของเพื่อน 5) ยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล และ 6) รับฟังความคิดเห็นของเพื่อน คำตอบเป็นแบบประมาณค่า 5 ระดับ ตั้งแต่ 1-5 คะแนน คะแนนรวมเป็นค่าเฉลี่ยมีค่า ตั้งแต่ 1.00-5.00 คะแนน ผู้ที่มีคะแนนสูงหมายถึงมีสัมพันธภาพกับเพื่อนดี คะแนนต่ำหมายถึง สัมพันธภาพกับเพื่อนไม่ดี จากการนำแบบสอบถาม นี้ไปหาความเชื่อมั่นในวัยรุ่นซึ่งมีลักษณะใกล้เคียง กับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน พบว่าได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบรากเท่ากับ .86

5. แบบสอบถามบรรยากาศในครอบครัว พัฒนาโดยจริยกุล ตรีสุวรรณ (2542) จำนวน 23 ข้อ

แบ่งออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในครอบครัว 2) ด้านการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของครอบครัว 3) ด้านการแก้ปัญหาความขัดแย้งของครอบครัว และ 4) ด้านความสำเร็จในหน้าที่การงานของสมาชิกในครอบครัวคำตอบเป็นแบบประมาณค่า 5 ระดับ ตั้งแต่ 1-5 คะแนน คะแนนรวมเป็นค่าเฉลี่ยมีค่า ตั้งแต่ 1.00-5.00 คะแนน ผู้มีคะแนนมากหมายถึง มีบรรยากาศในครอบครัวดี คะแนนน้อยหมายถึง บรรยากาศในครอบครัวไม่ดี จากการนำแบบสอบถามนี้ไปหาความเชื่อมั่นในวัยรุ่นซึ่งมีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน พบว่าได้ ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบรากเท่ากับ .90

การพิทักษ์สิทธิของกลุ่มผู้ให้ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ขออนุมัติในการทำวิจัยจาก คณะกรรมการจริยธรรมในคน ของคณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล (เลขที่ 2559/57)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยแนะนำตัวกับผู้เข้าร่วมโครงการวิจัย และชี้แจงให้ทราบถึงวัตถุประสงค์ในการทำวิจัย แจ้งสิทธิ หากผู้เข้าร่วมวิจัยยินยิตตอบรับการเข้าร่วมโครงการวิจัยให้ลงลายมือชื่อยินยอมก่อนตอบแบบสอบถาม ซึ่งผู้เข้าร่วมการวิจัยจะไม่มีความเสี่ยงที่เป็นอันตรายและไม่มีผลกระทบต่อการเรียนรู้การสอนตามหลักสูตร ข้อมูลเป็นความลับ และนำเสนอผลการวิจัยในภาพรวมซึ่งผู้วิจัยขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับความแข็งแกร่งในชีวิตความสามารถในการเผชิญปัญหาและฝ่าฟันอุปสรรคสัมพันธภาพกับเพื่อนและบรรยากาศในครอบครัว จากนักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี พะเยา ชั้นปีที่ 1-4 ภาคการศึกษาที่ 1 ปี

การศึกษา 2559 ซึ่งสนใจที่จะเข้าร่วมการวิจัยโดยการลงนาม การตอบแบบสอบถามจะใช้เวลาหลังเลิกเรียนหรือในช่วงเวลาที่ว่างจากการเรียนการสอน จะใช้เวลาในการตอบประมาณ 30-40 นาที การตอบคำถามเป็นไปด้วยความสมัครใจ ดังนั้นถ้าผู้เข้าร่วมวิจัยรู้สึกไม่สะดวกที่จะตอบคำถามใดก็สามารถเว้นว่างไว้ ไม่ว่าผู้เข้าร่วมวิจัยจะตอบคำถามหรือไม่ก็ตามจะไม่มีผลกระทบใดๆ กับผลการเรียนของผู้เข้าร่วมวิจัยทั้งสิ้น เอกสารการยินยอมการเข้าร่วมการศึกษาวิจัยที่ผู้เข้าร่วมวิจัยเซ็นชื่อจะไม่มีการนำไปเชื่อมโยงกับแบบสอบถามที่ผู้เข้าร่วมวิจัยตอบ โดยในการเก็บรวบรวมข้อมูลคณะผู้วิจัยจะไม่นำคำตอบของผู้เข้าร่วมวิจัยไปพูดคุยกับผู้ใดทั้งสิ้น ผู้วิจัยจะไม่อ้างถึงชื่อของผู้เข้าร่วมวิจัยในการนำเสนอผลการศึกษาด้วยการพูดหรือการเขียน ผู้เข้าร่วมวิจัยจะถูกขอให้ตอบแบบสอบถามด้วยตนเองโดยไม่มีการระบุชื่อ เอกสารการยินยอมการเข้าร่วมการศึกษาวิจัยที่เซ็นชื่อโดยผู้เข้าร่วมวิจัยจะไม่มีการนำไปเชื่อมโยงกับแบบสอบถาม คณะผู้วิจัยจะไม่สามารถล่วงรู้ได้ว่าคำตอบฉบับใดเป็นคำตอบของใคร ดังนั้นคณะผู้วิจัยจึงไม่สามารถนำคำตอบของผู้เข้าร่วมไปพูดคุยกับผู้อื่นได้ ผลของการศึกษาจะถูกวิเคราะห์และรายงานผลในลักษณะกลุ่มข้อมูล ดังนั้นจึงไม่สามารถที่จะบ่งชี้ถึงผู้ใดได้จากการรายงานหรือการตีพิมพ์ผลการศึกษา

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ลักษณะข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างและตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาโดยใช้โปรแกรมทางสถิติคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป SPSS for Window สถิติที่ใช้ในการศึกษาค้นครั้งนี้คือ สถิติบรรยาย และสถิติไคว์สแควร์

ผลการศึกษา

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1.1 ข้อมูลทั่วไป พบว่านักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี พะเยา ชั้นปีที่ 1 – 4 ที่ลงทะเบียนเรียน ในภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2559 มีจำนวน 408 คน มีจำนวนผู้เข้าร่วมวิจัยทั้งสิ้น 408 คน ร้อยละ 100 แบ่งเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1 จำนวน 90 คน ชั้นปีที่ 2 จำนวน 115 คน ชั้นปีที่ 3 จำนวน 105 คน ชั้นปีที่ 4 จำนวน 98 คน พบว่าส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 91.40 อายุระหว่าง 18-26 ปี โดยมีอายุเฉลี่ยเท่ากับ 20.93 (SD=1.40) ค่าดัชนีมวลกาย (BMI) อยู่ในระดับปกติ ร้อยละ 61.50 เกรดเฉลี่ยสะสมอยู่ระหว่าง 2.00 - 3.89 โดยมีค่าเฉลี่ยของเกรดเฉลี่ยสะสมอยู่ที่ 3.08 (SD=0.34) นักศึกษาเกินครึ่งได้รับค่าใช้จ่ายเพียงพอบางครั้ง ร้อยละ 54.90 และได้รับทุนการศึกษา ร้อยละ 68.60 โดยส่วนใหญ่ นักศึกษามีบิดามารดาที่ยังอาศัยอยู่ด้วยกัน ร้อยละ 80.10 ซึ่งภายในครอบครัวมีทะเลาะเบาะแว้งกันเป็นบางครั้ง ร้อยละ 72.10 นักศึกษาร้อยละ 60.00 มีความสามารถในการเผชิญปัญหาและฝ่าฟันอุปสรรคอยู่ในระดับสูง รองลงมาอยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 25.00 นักศึกษาส่วนใหญ่ ร้อยละ 80.90 มีสัมพันธภาพกับเพื่อนอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาอยู่ในระดับดี ร้อยละ 16.40 สำหรับบรรยากาศในครอบครัว นักศึกษาส่วนใหญ่ ร้อยละ 73.80 มีบรรยากาศในครอบครัวอยู่ในระดับดี รองลงมาอยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 24.00

1.2 ความแข็งแกร่งในชีวิต

จากตารางที่ 1 ผลการศึกษาพบว่านักศึกษามีค่าคะแนนเฉลี่ยคะแนนความแข็งแกร่งในชีวิตเท่ากับ 121.19 (SD=12.43) ซึ่งถือว่าอยู่ในระดับสูง และจากตารางที่ 2 เมื่อเทียบกับค่าคะแนนเฉลี่ยรวมของความแข็งแกร่งในชีวิต พบว่านักศึกษามีความแข็งแกร่งในชีวิตมากกว่าคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 50.50 และน้อยกว่าค่าเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 49.50 ซึ่งเป็นสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน

ตารางที่ 1 คะแนนต่ำสุด-สูงสุด คะแนนเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความแข็งแกร่งในชีวิต (n=408)

ความแข็งแกร่งในชีวิต	คะแนนที่เป็นไปได้	คะแนนต่ำสุด-สูงสุด	คะแนนเฉลี่ย	SD
ฉันมี... (I have)	9 – 45	23 – 45	39.70	4.05
ฉันเป็นคน... (I am)	10 – 50	27 – 50	43.61	4.61
ฉันสามารถที่จะ... (I can)	9 – 45	24 – 45	37.88	4.49
รวม	28 – 140	74 – 140	121.19	12.43

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของความแข็งแกร่งในชีวิตเทียบกับค่าคะแนนเฉลี่ย (n=408)

ความแข็งแกร่งในชีวิต	จำนวน	ร้อยละ
น้อยกว่าค่าคะแนนเฉลี่ย (121.19)	206	49.50
มากกว่าค่าคะแนนเฉลี่ย (121.19)	202	50.50

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความแข็งแกร่งในชีวิตของนักศึกษาพยาบาล

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความแข็งแกร่งในชีวิตของนักศึกษาพยาบาลพบว่า ความสามารถในการเผชิญปัญหาและฝ่าฟันอุปสรรค สัมพันธภาพกับเพื่อน และบรรยากาศในครอบครัวมีความเกี่ยวข้องกับความแข็งแกร่งในชีวิตของนักศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p = .020$, $p = .006$, $p = .013$) ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ปัจจัยที่มีผลต่อความแข็งแกร่งในชีวิตของนักศึกษาพยาบาล

รายการ	ร้อยละความแข็งแกร่งในชีวิต			P -value
	ฉันมี (I have)	ฉันเป็นคน (I am)	ฉันสามารถที่จะ (I can)	
1. ระดับความสามารถในการเผชิญ ปัญหาและฝ่าฟันอุปสรรค				.020
- สูงมาก	12.5	10.7	11.4	
- สูง	60.0	61.2	58.0	
- ปานกลาง	25.0	20.0	33.3	
- ต่ำ	1.7	3.5	2.7	
- ต่ำมาก	.7	4.6	5.4	
2. ระดับสัมพันธภาพกับเพื่อน				.006
- ดี	2.7	1.9	2.5	
- ปานกลาง	80.9	81.2	80.3	
- ไม่ดี	16.4	16.9	17.2	
3. ระดับบรรยากาศในครอบครัว				.013
- ดี	2.2	1.0	1.8	
- ปานกลาง	24.0	34.2	23.6	
- ไม่ดี	73.8	64.8	74.6	

$p < .05$

อภิปรายผล

ผลการวิจัย ความแข็งแกร่งในชีวิต ความสามารถในการเผชิญปัญหาและฝ่าฟันอุปสรรคสัมพันธ์ภาพกับเพื่อน และบรรยากาศในครอบครัวของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี พะเยาพบว่านักศึกษามีค่าคะแนนเฉลี่ยคะแนนความแข็งแกร่งในชีวิตเท่ากับ 121.19 ($SD=12.43$) เมื่อเทียบกับค่าคะแนนเฉลี่ยรวมของความแข็งแกร่งในชีวิต พบว่านักศึกษามีความแข็งแกร่งในชีวิตมากกว่าคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 50.50 ซึ่งใกล้เคียงกับการศึกษาของพัชรินทร์ นินทจันทร์และคณะ (2554) ที่ศึกษาความแข็งแกร่งในชีวิตและความเครียดของนักศึกษาพยาบาลโรงเรียนพยาบาลรามาธิบดีพบว่านักศึกษามีค่าคะแนนเฉลี่ยคะแนนความแข็งแกร่งในชีวิตเท่ากับ 131.66 ($SD=12.43$) และมีการศึกษาเกี่ยวกับความเข้าใจและบทบาทในการส่งเสริมความแข็งแกร่งในชีวิตของนักศึกษาพยาบาล 38 คนที่คณะพยาบาลศาสตร์ประเทศแคนาดา พบว่าปัจจัยพื้นฐานสังคมเป็นส่วนที่ช่วยเพิ่มความแข็งแกร่งให้กับนักศึกษา โดยนักศึกษาจะมีความแข็งแกร่งสามารถอยู่ในวิชาชีพได้ขึ้นกับ 3 องค์ประกอบ คือ การก้าวเข้าสู่วิชาชีพ การศึกษาและการได้รับการยอมรับ (Reyes, Andrusyszyn, Iwasiw, Forchuk, & Babenko-Mould, 2015) ดังนั้นนักศึกษาพยาบาลที่ผ่านการสอบคัดเลือกเข้ามาศึกษา จึงได้รับการยอมรับในความสามารถว่ามีความพร้อมที่จะก้าวเข้าสู่วิชาชีพได้ จึงทำให้มีคะแนนความแข็งแกร่งในชีวิตมากกว่าค่าเฉลี่ยร้อยละ 50.50 แต่นักศึกษาอีกร้อยละ 49.50 มีคะแนนความแข็งแกร่งในชีวิตน้อยกว่าค่าเฉลี่ย ซึ่งเป็นสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน อาจเป็นเพราะว่าการศึกษารุ่นนี้ทำให้นักศึกษาทุกชั้นปี ไม่ได้แยกวิเคราะห์คะแนนแต่ละชั้นปีออกมา จากการทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับ

ความรู้ในเรื่องความแข็งแกร่งในชีวิตของนักศึกษา โดยศึกษาจากฐานข้อมูล Cumulative Index to Nursing and Allied Health (CINAHL), Education Resources Information Center (ERIC), PsychINFO electronic databases ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2553 – 2557 พบว่ามีปัจจัยหลัก 3 ประการ ที่ส่งผลกระทบต่อความแข็งแกร่งของนักศึกษาพยาบาล คือ แรงสนับสนุน (support) เวลา (time) พลังอำนาจ (empowerment) โดยที่แรงสนับสนุนมาจากครอบครัว เพื่อน และอาจารย์ผู้สอน และสำคัญที่สุดคือครอบครัว ส่วนเวลาพบว่านักศึกษาที่เรียนอยู่ในชั้นปีที่สูงจะมีความแข็งแกร่งในชีวิตมากกว่านักศึกษาในชั้นปีต้นๆ และพลังอำนาจนักศึกษาที่มีพลังอำนาจมากนั้น ก็จะมีชีวิตที่แข็งแกร่งด้วย (Thomas & Revell, 2016) ดังนั้นนักศึกษาที่มีคะแนนความแข็งแกร่งในชีวิตต่ำกว่าค่าเฉลี่ย อาจจะเป็นนักศึกษาชั้นปีต้นๆ ซึ่งควรได้รับการพัฒนาให้มีความแข็งแกร่งในชีวิตเพิ่มสูงขึ้นต่อไป

ผลการศึกษาความสามารถในการเผชิญปัญหาและฝ่าฟันอุปสรรคนักศึกษาส่วนใหญ่มีความสามารถในการเผชิญปัญหาและฝ่าฟันอุปสรรคอยู่ในระดับสูง (ร้อยละ 60.00) สอดคล้องกับการศึกษาของลดารัตน์ ศรีรักษ์ (2556) ที่ศึกษาความสามารถในการเผชิญปัญหาและฝ่าฟันอุปสรรคกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสถิติธุรกิจแบบผสมผสานของนักศึกษาชั้นปีที่ 2 คณะบัญชี มหาวิทยาลัยกรุงเทพ พบว่านักศึกษามีความสามารถในการเผชิญปัญหาและฝ่าฟันอุปสรรครวมทุกด้านอยู่ในระดับค่อนข้างสูงสอดคล้องกับการศึกษาของอารีย์ ชันติธรรมกุล (2558) ที่ศึกษาและเปรียบเทียบความสามารถในการเผชิญปัญหาและฝ่าฟันอุปสรรคของนักศึกษาชั้นปีที่ 2 มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตชลบุรี จำแนกตามวุฒิการศึกษาก่อนเข้าศึกษาต่อ พบว่า ความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรค

ของนักศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับสูงและสอดคล้องกับผลการศึกษาของนิธินา อาจฤทธิ์(2559) เรื่องระดับความสามารถในการเผชิญปัญหาและฝ่าฟันอุปสรรคกับผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยรังสิตที่พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความสามารถในการเผชิญปัญหาและฝ่าฟันอุปสรรค ด้านควบคุมสถานการณ์ ด้านระบุสาเหตุและความรับผิดชอบ ด้านการรับรู้ผลกระทบ ด้านอดทนต่ออุปสรรค และรวมทุกด้านอยู่ในระดับค่อนข้างสูงอาจเป็นเพราะว่านักศึกษาส่วนใหญ่ที่ศึกษาระดับอุดมศึกษาจำเป็นต้องเป็นผู้ที่มีความสามารถในการเผชิญปัญหาและฝ่าฟันอุปสรรคคือต้องมีทัศนคติต่อปัญหาและอุปสรรคที่พบว่าเป็นความท้าทายที่ทำให้เกิดโอกาสซึ่งจะเป็นหนทางที่นำไปสู่ความสำเร็จในการศึกษาและความสำเร็จในชีวิต

ส่วนการศึกษาเกี่ยวกับสัมพันธภาพกับเพื่อนพบว่านักศึกษาส่วนใหญ่มีสัมพันธภาพกับเพื่อนอยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 80.90) รองลงมาคือระดับดี (ร้อยละ 16.40) มีเพียงร้อยละ 2.70 เท่านั้นที่มีสัมพันธภาพกับเพื่อนอยู่ในระดับไม่ดี สอดคล้องกับการศึกษาของเพาพะงา จิตต์สวาสดี(2553) ที่ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัยของนิสิตหลักสูตรการศึกษาศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาสังคมศึกษา (หลักสูตร 5 ปี) คณะสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบว่าสัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับเพื่อนอยู่ในระดับดีพอใช้ ปัจจัยการเลียนแบบเพื่อนและการใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัย มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับเหมาะสมปานกลางเชื่อมโยงกับการศึกษาของ ภานุวัฒน์ กองราช (2554) ที่ศึกษาเรื่องพฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ของวัยรุ่นในประเทศไทย : กรณีศึกษา Facebook ที่พบว่าพฤติกรรมความหลงใหลจนติดปึกติ และการติดการใช้งานเป็นผลมาจากการรับรู้ความเพลิดเพลิน ทำให้การสื่อสารแบบโลกแห่งความเป็นจริงถูกลดค่าลงเนื่องจากการที่สามารถสนทนาได้โดยไม่

ต้องพบหน้า ทำให้ลืมคนรอบข้าง จึงมีผลทำให้ระดับสัมพันธภาพกับเพื่อนลดลง ดังนั้นควรมีการจัดกิจกรรมเพื่อเพิ่มความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษาให้มากขึ้น

สำหรับผลการศึกษابรรยากาศในครอบครัวพบว่านักศึกษาส่วนใหญ่มีบรรยากาศในครอบครัวดี (ร้อยละ 73.80) สอดคล้องกับการศึกษาของพิชญาวีร์ สีนสวัสดิ์และเบญจวรรณพิพาทาร์ด (2559) ที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยคัดสรรกับคุณภาพชีวิตของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนราธิวาสพบว่าปัจจัยคัดสรรที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนราธิวาส มากที่สุดคือ ด้านสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับผู้ปกครอง ($X = 4.47$, $SD = .36$) ซึ่งสังคมไทยถือเป็นสังคมที่มีความผูกพันกันในครอบครัวอย่างแน่นแฟ้นเนื่องจากสมาชิกในสังคมมีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่กันทำให้สามารถปรับตัวเข้าหากันได้อย่างสงบสุขไม่มีปัญหาการขัดแย้งกันเหมือนในสังคมประเทศอื่นๆทำให้เกิดความสัมพันธ์ทางระบบเครือญาติอย่างใกล้ชิด มีความห่วงใย ผูกพันดูแลทุกข์สุขกันเป็นสายสัมพันธ์ที่ต้องอุปการะเกื้อกูลกัน กตัญญูต่อญาติผู้ใหญ่ และผู้มีพระคุณ

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความแข็งแกร่งในชีวิตของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิตพบว่าความสามารถในการเผชิญปัญหาและฝ่าฟันอุปสรรค สัมพันธภาพกับเพื่อน และบรรยากาศในครอบครัวกับความแข็งแกร่งในชีวิตทุกตัวแปรมีความเกี่ยวข้องกับความแข็งแกร่งในชีวิตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) สอดคล้องกับการวิจัยของ Johnson (2005) ที่พบว่าความสามารถในการเผชิญปัญหาและฝ่าฟันอุปสรรคทำให้บุคคลมีกรอบความคิดที่มีความสมบูรณ์ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าความสามารถในการเผชิญปัญหาและฝ่าฟันอุปสรรค เกี่ยวข้องกับสุขภาพจิต ความแข็งแกร่งในชีวิตและการควบคุมตนเอง จะส่งผล

ต่อภูมิด้านทานโรคหรืออุปสรรคที่เกิดขึ้น และความแข็งแรงในชีวิต ความเครียด ความกดดันและความพ่ายแพ้มีความสัมพันธ์กันคือ ความกดดันทำให้เกิดความเครียดและนำไปสู่ความพ่ายแพ้ แต่เมื่อเกิดความเครียดขึ้น บุคคลที่มีความอดทนจะสามารถฟื้นคืนสภาพเดิมได้อย่างรวดเร็วหรือมีความเข้มแข็งในชีวิตนั่นเอง และสอดคล้องกับการศึกษาของมะลิวรรณ วงษ์ขันต์, พชรินทร์นินจันทร์และโสภณ แสงอ่อน (2558) ที่ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความแข็งแรงในชีวิตวัยรุ่นพบว่าสัมพันธ์ภาพกับเพื่อน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความแข็งแรงในชีวิตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$) อาจกล่าวได้ว่าเมื่อมีสัมพันธ์ภาพกับเพื่อนดีมีแนวโน้มที่จะมีความแข็งแรงในชีวิตสูงด้วย สอดคล้องกับการศึกษาที่ผ่านมาที่พบว่าสัมพันธ์ภาพกับเพื่อนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความแข็งแรงในชีวิต (Collishaw et al., 2007; Im & Kim, 2012; Kim & Yoo, 2010) สอดคล้องกับการศึกษาของกร็อทเบิร์ก (Grotberg, 2005) ที่พบว่าสัมพันธ์ภาพระหว่างบุคคลเป็นปัจจัยหนึ่งที่ช่วยส่งเสริมให้วัยรุ่นสามารถปรับตัวได้ดีและมีความแข็งแรงในชีวิตสูง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสัมพันธ์ภาพที่ดีช่วยให้ได้รับการยอมรับในกลุ่มเพื่อน ทำให้รับรู้ว่าเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม มีความมั่นใจ และมีคุณค่าในตนเองมากขึ้น และรับรู้ว่าคุณค่าในตนเองนั้น มีบุคคลที่สามารถให้ความช่วยเหลือ สิ่งเหล่านี้ก็จะส่งผลทำให้ มีความสามารถในการจัดการปัญหาต่างๆ ได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

ส่วนผลการวิเคราะห์ความเกี่ยวข้องของบรรยากาศในครอบครัวกับความแข็งแรงในชีวิตพบว่ามีความเกี่ยวข้องกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) อาจกล่าวได้ว่าเมื่อบรรยากาศในครอบครัวดีมีแนวโน้มที่จะมีความแข็งแรงในชีวิตสูง สอดคล้องกับการศึกษาที่ผ่านมาที่พบว่าบรรยากาศในครอบครัวมี

ความสัมพันธ์ทางบวกกับความแข็งแรงในชีวิต (พชรินทร์ นินจันทร์ และคณะ, 2554; มะลิวรรณ วงษ์ขันต์, พชรินทร์นินจันทร์และโสภณ แสงอ่อน, 2558) และมีการศึกษาพบว่าการศึกษาที่มีความพอใจในสัมพันธ์ภาพในครอบครัว มีความใกล้ชิดผูกพันกับบิดามารดา การรู้สึกถึงการเป็นที่รักและเป็นที่ต้องการของครอบครัว มีความสัมพันธ์ทางบวกและทำนายความแข็งแรงในชีวิตในวัยรุ่นได้ (วัชรินทร์ กระแสสัตย์, วรธรณี เดียววิเศษและจินตนา วัชรสินธุ์, 2554) นอกจากนี้ยังพบว่าการปรับตัวในครอบครัวสามารถทำนายความแข็งแรงในชีวิตของวัยรุ่นได้ (สุวิณีการา, 2555) การศึกษาวิจัยที่ผ่านมาจำนวนมากสนับสนุนว่าการทำหน้าที่ที่ดีของครอบครัวมีผลทางบวกต่อวัยรุ่น เช่น Uraisa and Rungsayatorn (2009) พบว่าความสัมพันธ์ที่ดีในครอบครัวความผูกพันกับครอบครัวความรักและความเป็นหนึ่งเดียวกันในครอบครัวมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการป้องกันความเสี่ยงในการฆ่าตัวตายของวัยรุ่น การทำหน้าที่ที่ดีของครอบครัวยังเป็นตัวทำนายที่ดีต่ออัตลักษณ์ของตนเองและความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองของวัยรุ่น ซึ่งอัตลักษณ์ของตนเองและความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองของวัยรุ่นทำให้สามารถจัดการกับปัญหาของตนเองได้ดีส่งผลต่อการปรับตัวที่ดีได้ (Schumacher and Camp, 2010) การทำหน้าที่ของครอบครัวมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการประสบความสำเร็จในการเรียน (Heiss, 1996) ซึ่งนักศึกษาในการวิจัยครั้งนี้ส่วนใหญ่อาศัยอยู่กับบิดา/มารดาและสถานภาพสมรสของบิดามารดาคืออยู่/อยู่ด้วยกันและส่วนใหญ่มีบรรยากาศในครอบครัวดี เป็นการส่งเสริมให้นักศึกษารับรู้ว่าคุณค่าในตนเองนั้นมีบุคคลในครอบครัวอย่างน้อยหนึ่งคนที่สามารถช่วยเหลือและให้ความรักความอบอุ่นกับวัยรุ่นได้ ซึ่งช่วยส่งเสริมให้นักศึกษามีความภาคภูมิใจในตนเอง มั่นใจในความสามารถและศักยภาพของตนเองจากการศึกษาพบว่าปัจจัยด้าน

ครอบครัว ได้แก่ความรักใคร่ผูกพันภายในครอบครัว การสนับสนุนช่วยเหลือจากครอบครัว รวมถึงครอบครัวที่มีความขัดแย้งกันน้อย เป็นปัจจัยที่ทำให้สามารถปรับตัวได้ดี อีกทั้งยังส่งผลให้วัยรุ่นรู้สึกว่าคุณค่าของตัวเองมีคุณค่ามากยิ่งขึ้น เมื่อรู้สึกรู้สึกว่าตนเองมีคุณค่าแล้วจะมีความเชื่อมั่นในศักยภาพของตนเอง อีกทั้งมีแรงสนับสนุนช่วยเหลือจากครอบครัว ทำให้เกิดความสามารถในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งนี้

1. ผลการศึกษาพบว่านักศึกษาที่มีคะแนนความแข็งแกร่งในชีวิตต่ำกว่าค่าเฉลี่ยร้อยละ 49.50 ซึ่งถือว่าเป็นสัดส่วนที่ค่อนข้างสูง ดังนั้นจึงควรพัฒนาความแข็งแกร่งในชีวิตให้กับนักศึกษาที่มีคะแนนต่ำกว่าค่าเฉลี่ยต่อไป

จากผลการศึกษาพบว่านักศึกษาวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี พะเยา ส่วนใหญ่มีสัมพันธภาพกับเพื่อนในระดับปานกลาง ดังนั้น จึงควรจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษาให้มากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- จริยกุล ตรีสวรรณ. (2542). การศึกษาเอกลักษณ์แห่งตนของนักเรียนวัยรุ่นตอนปลาย โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต จิตวิทยาการแนะแนว มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ธีระศักดิ์ กำบรรณรักษ์. (2551). AQ พลั้งแห่งความสำเร็จ. กรุงเทพฯ: ธรรมกล.
- นิธิภา อาจฤทธิ์. (2559). ระดับความสามารถในการเผชิญปัญหาและฟันฝ่าอุปสรรคกับผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยรังสิต. เอกสารการประชุมวิชาการระดับชาติ มหาวิทยาลัยรังสิต ประจำปี2559.
- เพาพะงา จิตต์สวัสดิ์. (2553). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัยของนิสิตหลักสูตรการศึกษาบัณฑิตสาขาวิชาสังคมศึกษา (หลักสูตร 5 ปี) คณะสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. สารนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พัชรินทร์ นันทจันทร์. (2558). ความแข็งแกร่งในชีวิต (Resilience) ใน พัชรินทร์ นันทจันทร์(บรรณาธิการ), ความแข็งแกร่งในชีวิต: แนวคิด การประเมิน และการประยุกต์ใช้ (หน้า 3-24). กรุงเทพฯ: จุฑทอง.
- พัชรินทร์ นันทจันทร์, ไสภณ แสงอ่อน, และทัศนาวฑิคุณ. (2555). โปรแกรมการสร้างความแข็งแกร่งในชีวิต (A resilience-enhancing program). กรุงเทพฯ: จุฑทอง.
- พัชรินทร์ นันทจันทร์, ศรีสุตา วนาสิน, ลัดดา แสนสีหา, ขวัญพนมพร ธรรมไทย, และพิศสมัย อรทัย. (2554). ความแข็งแกร่งในชีวิตและพฤติกรรมเสี่ยงของวัยรุ่นไทย. ราชบัณฑิตยสาร, 17(3), 430-443.
- พัชรินทร์ นันทจันทร์, พิศสมัย อรทัย, และพลสุข เจนพานิชย์ วิสุทธิพันธ์. (2557). การทดสอบโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างเหตุการณ์ที่สร้างความยุ่งยากใจ บรรยากาศในครอบครัว ความแข็งแกร่งในชีวิตและสุขภาพจิต. ราชบัณฑิตยสาร, 20(3), 401-414.
- พัชรินทร์ นันทจันทร์และคณะ. (2554). ความแข็งแกร่งในชีวิตและความเครียดของนักศึกษาพยาบาลโรงเรียนพยาบาลรามาธิบดี. วารสารการพยาบาลจิตเวชและสุขภาพจิต, 25(1), 1-13.
- พิชญาวีร์ สันสวัสดิ์และเบญจวรรณ พิพทาร์ด. (2559). ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยคัดสรรกับคุณภาพชีวิตของนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ราชบุรี. วารสารเกื้อการุณย์, 23 (1), 7-20

เอกสารอ้างอิง

- ภาณุวัฒน์ กองราช. (2554). *การศึกษาพฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ของวัยรุ่นในประเทศไทย : กรณีศึกษา Facebook*. วิทยานิพนธ์วิทยาศาตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- มะลิวรรณ วงษ์ขันต์, พัชรินทร์ นินจันทร์และโสภณ แสงอ่อน. (2558). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความแข็งแกร่งในชีวิตวัยรุ่น. *รวมาริบัติวารสาร*, 29(1), 57-75.
- ลดารัตน์ ศรีรักษ์.(2556).ความสามารถในการเผชิญปัญหาและฝ่าฟันอุปสรรคกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสถิติธุรกิจแบบผสมผสานของนักศึกษาคณะบัญชี มหาวิทยาลัยกรุงเทพ. *วารสาร มวก.วิชาการ*, 17(33), 17-35.
- วัชรินทร์ กระแสสัตย์, วรณิ เดียววิศุทธิ์และจินตนา วัชรสินธ์. (2554). ความสัมพันธ์ระหว่างประเพณีครอบครัวความผูกพันในครอบครัวกับความเข้มแข็งทางใจของวัยรุ่น จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. *วารสารสาธารณสุขมหาวิทยาลัยบูรพา*, 6(2), 59-68.
- ศรินทร์พร คันธรส. (2552). *ผลของการอบรมเลี้ยงดูที่มีต่อความสามารถในการเผชิญปัญหาและฝ่าฟันอุปสรรคของนักศึกษาเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษาและแนะแนว บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ศิริรัตน์ คุปติวุฒิ. (2545). *จิตวิทยาครอบครัวให้การปรึกษาครอบครัวและครอบครัวบำบัดเบื้องต้น*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เรือนแก้วการพิมพ์.
- ศิริรัตน์ ผุดผ่อง. (2540). *ผลการฝึกสร้างสัมพันธ์ภาพระหว่างเพื่อนตามรูปแบบของจอยซ์และคณะของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสวรรค์ประชารักษ์ จังหวัดนครสวรรค์*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต จิตวิทยาการแนะแนว มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สมพงษ์ จินดารุ่งเรืองรัตน์. (2546). *ปัจจัยทางจิตวิทยาและปัจจัยทางชีวสังคมที่เกี่ยวข้องกับการเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กวัยรุ่น*. สารนิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาพัฒนาการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุวณี ภารา. (2555). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อความแข็งแกร่งในชีวิตของวัยรุ่นในกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาพัฒนาการ, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- อารีย์ ชันดิธรรมกุล. (2558). ความสามารถในการเผชิญปัญหาและฝ่าฟันอุปสรรคของนักศึกษามหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตชลบุรี ตามทฤษฎีของสตอทซ์. *วารสารวิชาการศรีปทุม ชลบุรี*, 11(3), 49-55.
- อายุพร กัยวิทย์โกศล, สุทธามาศ อนุธาดูและพัชรินทร์ นินจันทร์.(2558).ผลของโปรแกรมเสริมสร้างความแข็งแกร่งในชีวิตต่อภาวะซึมเศร้าของนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลแห่งหนึ่ง. *วารสารการพยาบาลจิตเวชและสุขภาพจิต* 29 (1), 27 – 43.
- Chickering, W., Linda Reisser.(1969).*Education and Identity*.the University of Illinois, Chicago.
- Collishaw, S., Pickles, A., Messer, J., Rutter, M., Shearer, C., &Maughan, B. (2007). Resilience to adult psychopathology following childhood maltreatment: Evidence from a community sample. *Child Abuse & Neglect*, 31, 211-229.
- Grotberg, E. H. (1995).*A guide to promoting resilience in children: Strengthening the human spirit*. The Bernard Van Leer Foundation.

เอกสารอ้างอิง

- Grothberg,E.H. (1999).*Tapping your inner Strength: How to find the Resilience to deal with anything*.Oakland:New Harbinger.
- Grotberg, E. H. (2005). *Resilience for tomorrow*.Retrieved January 20, 2014, fromhttp://resilnet.uiuc.edu/library/grotberg_resilience-for-tomorrow-brazil.pdf.
- Heiss, J. (1996). Effects of African American family structure on school attitudes and performance. *Social Problems*, 43, 246-265.
- Im, Y. J., & Kim, D. H. (2012). Factors associated with the resilience of school-aged children with atopic dermatitis. *The Journal of Clinical Nursing*, 21, 80-88.
- Johnson, M. B. (2005). *OPTIMISM, ADVERSITY AND PERFORMANCE:COMPARING EXPLANATORY STYLE AND AQ*. The Faculty of the Department of Psychology San Jose State University.
- Kim, D. H., &Yoo, I. Y. (2010). Factors associated with resilience of school age children with cancer. *Journal of Pediatrics and Child Health*, 46, 431- 436.
- Reyes, A.T., Andrusyszyn, M.A., Iwasiw, C., Forchuk, C., &Babenko-Mould, Y. (2015). Nursing students' understanding and enactment of resilience : a grounded theory study. *Journal Advance Nursing*, 71 (11), 22-33.
- Schumacher, J. A. & Camp, L. L. (2010).The relation between family functioning, ego identity, and self esteem in young adults.*Psi Chi Journal of Undergraduate Research*, 15 (4), 179- 185.
- Stoltz, P. G. (2000). *Adversity quotient @ work*.NewYork:Harper Collins.
- Thomas, L.J. &Revell, S.H. (2016).*Resilience in nursing students: An integrative review*. Retrieved May 18, 2017, from<https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/26549265>
- Uraisa, S., &Rungsayatorn, C. (2009). Family relationship and adversity quotient and prevention of commit suicide at- risk of public university students. *Kasetsart University Journal: Social Sciences*, 30(2), 156-168.

คำแนะนำ

การส่งผลงานวิชาการลงตีพิมพ์

ในวารสารการพยาบาล การสาธารณสุข และการศึกษา พ.ศ.2561

เพื่อให้การจัดทำวารสารการพยาบาล การสาธารณสุข และการศึกษา เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และมีคุณภาพ จึงขอให้ยกเลิกคำแนะนำปี 2558 และใช้คำแนะนำนี้ตั้งแต่ 1 มกราคม 2561 ดังนี้

ผู้ทรงคุณวุฒิ หมายถึง ผู้ที่มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในสาขาวิชานั้น ๆ

ผลงานวิชาการที่ได้รับการพิจารณาตีพิมพ์ หมายถึง ผลงานที่ผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นกองบรรณาธิการและผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญในบทความที่ส่งขอรับการตีพิมพ์อย่างน้อย 2 คนที่มีความเห็นตรงกันว่าเป็นผลงานที่มีคุณภาพสามารถลงตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารได้

ผลงานวิชาการที่รับตีพิมพ์ หมายถึง บทความวิจัยบทความวิชาการหรือ บทความปริทรรศน์

คำแนะนำของการเตรียมบทความ

1. ข้อกำหนดการตีพิมพ์ผลงานวิชาการในวารสารการพยาบาล การสาธารณสุข และการศึกษามีดังต่อไปนี้

1.1. เป็นผลงานวิชาการทั้งภาษาไทยหรือภาษาอังกฤษในสาขาการพยาบาลการสาธารณสุขและการศึกษา

1.2. ผลงานวิชาการต้องไม่เคยลงตีพิมพ์ในหนังสือและวารสารใดมาก่อนยกเว้นเป็นผลงาน

วิชาการที่ได้นำเสนอในการประชุมทางวิชาการที่ไม่มี Proceedings และผู้เขียนจะต้องไม่ส่งบทความเพื่อไปตีพิมพ์ในวารสารฉบับอื่นในเวลาเดียวกัน

1.3. ผลงานวิชาการจะได้รับการพิจารณาถ้อยแถลงจากผู้ทรงคุณวุฒิที่กองบรรณาธิการเห็นสมควร ไม่น้อยกว่า 2 คน

1.4. กองบรรณาธิการจะแจ้งผลการพิจารณาการลงตีพิมพ์ในวารสารหลังจากผ่านการประเมินจากผู้ทรงคุณวุฒิและกองบรรณาธิการเป็นที่เรียบร้อยแล้ว

1.5. หากผลงานวิชาการใดได้รับการพิจารณาตีพิมพ์ เจ้าของผลงานวิชาการจะต้องแก้ไขต้นฉบับให้เสร็จและส่งคืนกองบรรณาธิการภายในเวลาที่กำหนดมิฉะนั้นจะถือว่าสละสิทธิ์การตีพิมพ์

1.6. ผลงานวิจัยต้องได้รับการรับรองจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์จากสถาบันใดสถาบันหนึ่ง (เฉพาะวิจัยในมนุษย์)

2. อัตราค่าบำรุงวารสารฯ / ค่าธรรมเนียมในการนำผลงานวิชาการลงตีพิมพ์ในวารสารฯ

2.1. กรณีส่งตามปกติอัตราค่าธรรมเนียม 3,000 บาท/ 1 บทความ

2.2. กรณีส่งแบบเร่งด่วน (Fast track) อัตราค่าธรรมเนียม 5,000 บาท/ 1 บทความ

โดยชำระค่าลงทะเบียนตีพิมพ์บทความ โดยการโอน
เงินมาที่ บัญชีธนาคารกรุงไทย สาขา พะเยา เลขบัญชี
512-0-69285-0 ชื่อบัญชี วิทยาลัยพยาบาลบรมราช
ชนนี(งานวารสาร)

3. การเตรียมต้นฉบับบทความวิจัยมีแนว
ปฏิบัติตามลำดับการเขียน ดังนี้

3.1 ชื่อเรื่อง ทั้ง ภาษาไทยและ
ภาษาอังกฤษ

3.2. บทคัดย่อภาษาไทยและภาษาอังกฤษ
(Abstract)

3.3. ชื่อ-สกุลและสถานที่ทำงานของผู้แต่ง
(ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ)

3.4. คำสำคัญ (Keywords) ให้ผู้เขียน
พิจารณา คำสำคัญทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ
จำนวน 3-5 คำ

3.5. บทนำเป็นการเขียนความเป็นมาหรือ
ความสำคัญ ควรเขียนสาระหรือข้อมูลสำคัญที่เป็น
ประเด็นหลักการวิจัยเขียนให้กระชับตรงประเด็นและ
แสดงถึงความสำคัญหรือปัญหาที่ต้องทำการศึกษา

3.6. วัตถุประสงค์การวิจัย กระชับและ
ชัดเจน

3.7. ระเบียบวิธีการวิจัยเป็นการเขียน
อธิบายกระบวนการทำวิจัยตามหลักระเบียบวิธีวิจัยที่มี
คุณภาพ โดยมีรายละเอียดพอสังเขปที่แสดงให้เห็นถึง
รายละเอียดของกระบวนการ

3.8. ผลการวิจัย เป็นการเขียนผลการ
วิเคราะห์ข้อมูลหรือข้อค้นพบจากการวิจัยหากจะมีการ
นำเสนอข้อมูลด้วยตารางควรออกแบบตารางให้
เหมาะสมและให้นำเสนอข้อมูลได้ตารางตามที่จำเป็น
การอธิบายข้อมูลควรหลีกเลี่ยงการกล่าวซ้ำกับสิ่งที่
แสดงในตาราง

3.9. อภิปรายผลเป็นการแปลความหมาย
ของผลการวิจัยและอธิบายเหตุผลว่าข้อค้นพบหรือสิ่งที่
เกิดขึ้นสามารถอธิบายด้วยหลักการหรือทฤษฎีใดบ้าง
ผลการวิจัยสอดคล้องหรือขัดแย้งกับผลการวิจัยของคน
อื่นหรือไม่อย่างไรทั้งนี้ในการอภิปรายควรสนับสนุน

ด้วยข้อมูลที่เป็นเหตุเป็นผลและอธิบาย โดยใช้
หลักฐานเชิงประจักษ์

3.10. ข้อเสนอแนะในการเขียน
ข้อเสนอแนะจากการวิจัย ควรเขียนข้อเสนอแนะเพื่อ
การนำผลการวิจัยไปใช้ หรือสำหรับการทำวิจัยต่อยอด
ในอนาคตทั้งนี้ข้อเสนอแนะควรสืบเนื่องจากข้อค้นพบ
จากการวิจัยครั้งนี้ไม่ใช่ข้อเสนอแนะตามหลักการ
โดยทั่วไป

3.11. ในการนำผลงานของผู้อื่นมาใช้ใน
บทความขอให้ผู้เขียนใช้ข้อมูลจากแหล่งที่มีความ
น่าเชื่อถือและทันสมัยไม่เกิน 10 ปีมีการระบุชื่อผู้แต่ง
และปีพิมพ์ปรากฏอย่างชัดเจนควรอ้างอิงจากแหล่ง
หรือเอกสารที่เป็นต้นตอของข้อมูลและบทความใดที่มี
การตรวจสอบพบว่าเข้าข่าย Plagiarism จะถูกตัดสิทธิ์
ในการพิจารณาลงตีพิมพ์

4. การเตรียมต้นฉบับบทความปริทัศน์
(Review Article)มีแนวปฏิบัติตามลำดับการเขียน
ดังนี้

4.1 ชื่อเรื่อง ทั้ง ภาษาไทยและ
ภาษาอังกฤษ

4.2 ชื่อผู้พิมพ์ทุกคน และสถานที่ทำงาน
โดยใช้ภาษาไทย

4.3 บทคัดย่อ (Abstract) ให้เขียนทั้ง
ภาษาไทยและภาษาอังกฤษเป็นความเรียงย่อหน้าเดียว
ประกอบด้วยสาระสังเขปที่สำคัญและครบถ้วน คำ
สำคัญ(Key words) มีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ
จำนวน 3-5 คำ

4.4 บทนำ เป็นการเขียนความสำคัญ
ควรเขียนสาระหรือข้อมูลสำคัญที่เป็นประเด็นหลักของ
เรื่องที่น่าสนใจ เขียนให้กระชับตรงประเด็นและแสดง
ถึงความสำคัญว่าทำไมจึงนำเสนอบทความนี้

4.5 สาระปริทัศน์ในประเด็นต่างๆ ที่ตรง
กับชื่อเรื่อง โดยประเด็นที่น่าสนใจจะต้องกระชับ
ตรงประเด็น ไม่ซ้ำซ้อน

4.6 วิจารณ์ เป็นการสรุปสาระ และ
แสดงความคิดเห็นของผู้เขียนโดยจะอ้างอิงวรรณกรรม
ต่าง ๆ มาเพิ่มเติมหรือไม่ก็ได้

4.7. กิตติกรรมประกาศ (หากมี)

4.8 เอกสารอ้างอิง

5. การอ้างอิงเอกสาร

การเขียนเอกสารอ้างอิง (References) ทำตามแบบฉบับสำหรับแนวทางของการเขียนเอกสารอ้างอิง โดยใช้ระบบของ APA ปี ค.ศ. 2011 รายละเอียดศึกษาจากหนังสือ Publication Manual of the American Psychological Association. มีรายละเอียด ดังนี้

ผู้แต่งเป็นชาวต่างประเทศให้ลงนามสกุลตามด้วยเครื่องหมาย และต่อด้วยอักษรย่อของชื่อต้น และชื่อรอง ดังตัวอย่าง

5.1 หนังสือ

ชื่อผู้พิมพ์. (ปีที่พิมพ์). ชื่อหนังสือ (ครั้งที่พิมพ์ ตั้งแต่พิมพ์ครั้งที่ 2 เป็นต้นไป). เมืองที่พิมพ์: สำนักพิมพ์

บุญชม ศรีสะอาด. (2547). *วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย*. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

Kosslyn, S. M., & Rosenberg, R. S. (2004). *Psychology: The brain, the person, the world*. (2nd ed.). Essex, England: Pearson Education Limited.

Mussen, P., Rosenzweig, M. R., Aronson, E., Elkind, D., Feshbach, S., Geiwitz, P. J., et al. (1973). *Psychology: An introduction*. Lexington, Mass.: Heath.

5.2 วารสาร

ชื่อผู้พิมพ์. (ปีที่พิมพ์). ชื่อบทความ. ชื่อวารสาร, ปีที่(ฉบับที่), หน้า.

เพชฌัญญู กิจระการ และสมนึก ภัททิยธนี. (2545). ดัชนีประสิทธิผล (Effectiveness Index: E.I.). *วารสารการวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*, 8(1), 30-36.

Klimoski, R., & Palmer, S. (1993). The ADA and the hiring process in organizations. *Consulting Psychology Journal: Practice and Research*, 45(2), 10-36.

5.3 หนังสือรวมเรื่อง (Book Review)

ชื่อผู้พิมพ์. (ปีที่พิมพ์). ชื่อเรื่อง. ใน ชื่อบรรณาธิการ (บรรณาธิการ), ชื่อหนังสือ (ครั้งที่พิมพ์ ตั้งแต่พิมพ์ครั้งที่ 2 เป็นต้นไป, หน้า). เมืองที่พิมพ์: สำนักพิมพ์

ประสม เนื่องเฉลิม. (2549). วิทยาศาสตร์พื้นฐาน: การจัดการเรียนรู้มิติทางวัฒนธรรม ท้องถิ่นการบูรณาการ ความรู้พื้นบ้านกับการจัดการเรียนรู้วิทยาศาสตร์เพื่อชุมชน: กรณีศึกษาจากแหล่งเรียนรู้ป่าปู้ตา. ใน ฉลาด จันทรมบัติ (บรรณาธิการ), *ศึกษาศาสตร์วิจัย ประจำปี 2548 – 2549* (หน้า 127 – 140). มหาสารคาม: สารคาม-การพิมพ์-สารคามแปเปอร์

Cooper, J., Mirabile, R., & Scher, S. J. (2005). Actions and attitudes: The theory of cognitive dissonance. In T. C. Brock & M. C. Green (Eds.), *Persuasion: Psychological insights and perspectives* (2nd ed., pp. 63-79). Thousand Oaks, CA, US: Sage Publications, Inc.

5.4 สื่ออิเล็กทรอนิกส์

ชื่อผู้พิมพ์. (วันที่ เดือน ปีที่ปรับปรุงล่าสุด). ชื่อเรื่อง. วันที่ทำการสืบค้น, ชื่อฐานข้อมูล. สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (3 ธันวาคม 2548). *ธนาคารหลักสูตร*. สืบค้นเมื่อ 1 มีนาคม 2550, จาก <http://db.onec.go.th/thaigifted/lessonplan/index.php>

Wollman, N. (1999, November 12).

Influencing attitudes and behaviors for social change.

Retrieved July 6, 2005, from

<http://www.radpsynet.org/docs/wollmanattitude.html>

6. โปรดตรวจสอบ ต้นฉบับดูว่า ท่านได้เขียนหัวข้อต่าง ๆ และให้ข้อมูลครบถ้วน ใช้คำต่าง ๆ ถูกต้องตามพจนานุกรมไทย และอังกฤษ รวมทั้งคำศัพท์ทางวิชาการ และระบบการอ้างอิง ได้ถูกต้อง

7. การตั้งค่าน้ำกระดาษให้ตั้งค่าขนาดกระดาษ A4 จัดหน้าให้มีช่องว่างด้านบน 1 นิ้ว ด้านล่าง 1 นิ้ว ด้านซ้าย 1.25 นิ้ว ด้านขวา 1 นิ้ว อักษรที่ใช้ในการพิมพ์ให้ใช้ฟอนต์ Angsana New ขนาด 16 และ single space และมีเนื้อหารวมบทความย่อและเอกสารอ้างอิงไม่เกิน 15 หน้า

8. ผลงานทางวิชาการทุกเรื่องที่ได้รับการตีพิมพ์ผู้พิมพ์จะได้รับวารสารการพยาบาล การสาธารณสุขและการศึกษา 1 ฉบับ ในกรณีที่ผู้พิมพ์ต้องการประสงค์จะซื้อเพิ่มเป็นรายฉบับ ราคาฉบับละ 150 บาท

9. การส่งต้นฉบับให้ดำเนินการตามขั้นตอนต่อไป

9.1. ส่งต้นฉบับบทความวิชาการหรือบทความวิจัยเป็นอิเล็กทรอนิกส์ไฟล์ (.docx) ไปที่เว็บไซต์ของวารสารที่ <https://www.tci-thaijo.org/index.php/bcnpy> เพื่อทำการลงทะเบียนสมาชิกวารสารและดำเนินการส่งบทความผ่านระบบ

ออนไลน์ของ TCI ทั้งนี้ผู้เขียนสามารถศึกษาข้อมูลคำแนะนำเบื้องต้นสำหรับผู้พิมพ์ที่เมนูด้านขวามือของเว็บไซต์ หรือตามคู่มือแนบท้าย

9.2. เมื่อบทความผ่านประเมินจากผู้ทรงคุณวุฒิแล้วจะมีหนังสือแจ้งจากกองบรรณาธิการวารสารให้ผู้เขียนดำเนินการปรับแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

9.3. ชำระเงินค่าธรรมเนียมการตีพิมพ์ในวารสารเมื่อได้รับหนังสือแจ้งจากกองบรรณาธิการข้อ 8. วารสารจะมีกำหนดออกปีละ 3 ฉบับคือฉบับที่ 1 มกราคม – เมษายนฉบับที่ 2 พฤษภาคม – สิงหาคม และฉบับที่ 3 กันยายน – ธันวาคม

สมาชิกหรือผู้อ่านท่านใดประสงค์จะขอข้อมูลหรือรายละเอียดเพิ่มเติมโปรดติดต่อกองบรรณาธิการได้ดังนี้

กองบรรณาธิการวารสารการพยาบาล
การสาธารณสุขและการศึกษา
วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี พะเยา
312 หมู่ 11 ตำบลบ้านต๋อม อำเภอเมือง
จังหวัดพะเยา รหัสไปรษณีย์ 56000
โทรศัพท์ 0-5443-1779 ต่อ 105,114
โทรสาร 0-5443-1889
มือถือ 06-1289-5926
E-mail : journal@bcnpy.ac.th

